

مسانی سازمان و مدیریت

www.ketab.ir

محسن عربی

سرشناسه	: عربی، محسن، ۱۳۳۸-
عنوان و نام پدیدآور	: مبانی سازمان و مدیریت / محسن عربی.
مشخصات نشر	: تهران: مشکوة دانش: آفتاب اندیشه، ۱۳۸۸.
مشخصات ظاهری	: ۲۰۶ ص.
شابک	: ۳۵۰۰۰ ریال: ۶۰۰-۹۰۵۴۰-۹۷۸-۶۰۰
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
موضوع	: سازمان
موضوع	: مدیریت
رده بندی کنگره	: ۱۳۸۸ ف HD۳۷/۳۵
رده بندی دیویی	: ۶۵۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۶۲۵۶۹۱

مبانی سازمان و مدیریت

مؤلف: محسن عربی

ناشر: مشکوة دانش

ویراستار: فرخناز مالکی

حروف‌نگاری و صفحه‌آرایی: طرح و نشر هامون

طرح جلد: ترانه میلادی

سال چاپ: ۱۳۸۸

تیراژ: ۲۰۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: گلبان چاپ

قیمت: ۳۵۰۰۰ ریال

شابک: ۶۰۰-۹۰۵۴۰-۹۷۸-۶۰۰

چاپ اول

انتشارات مشکوة دانش

فلکه دوم صادقیه- بلوار آیت الله کاشانی- خیابان بهنام

نیش کوچه ۱۶- پلاک ۵ تلفن: ۴-۴۴۰۰۱۰۳۳

فهرست

عنوان

صفحه

پیش‌گفتار	۱۳
-----------------	----

فصل اول: زیربناهای فکری مدیریت معاصر

مقدمه	۱۵
مدیریت در تمدن‌های باستانی:	۱۶
مدیریت در قرون وسطی:	۱۷
مدیریت در عصر صنعتی:	۱۸
روند تکاملی سازمان و مدیریت	۱۹
چارلز بابیج Charles Babbage	۲۰
هنری تاون Henry Towne	۲۲
مکتب مدیریت علمی (تیلوریسم) frederick winslow Taylor	۲۲
مکانیسم مدیریت علمی	۲۳
فعالیت‌های شش گانه سازمان‌های صنعتی	۲۹
عناصر تشکیل دهنده مدیریت (وظایف مدیران):	۳۰
توانایی‌ها و ویژگی‌های لازم برای مدیریت:	۳۱
اصول عام و کلی مدیریت (اصول چهارده‌گانه) فایول:	۳۲
گیولیک و ارویک (urwiek and Gulick)	۳۶
نهیضت نظریه بوروکراسی مدیریت (دیوانسالاری)	۳۸
ماکس وبر و بوروکراسی (Max Weber)	۳۸
سازمان از دیدگاه وبر:	۴۱
ویژگی‌های بوروکراسی عقلایی یا منطقی قانونی:	۴۱
گیلبرت‌ها و حرکت‌سنجی: (frank Gilberth-Lilian Gilberth)	۴۳

۴۶	 مکتب روابط انسانی (نئوکلاسیک‌ها)
۴۶	 نظریه روابط انسانی (مطالعات هاثورن):
۴۹	 نتایج حاصل از مطالعات هالوژن:
۵۲	 نظریه نیازهای انسانی - آبراهام مازلو (Abraham Maslow)
۵۲	 سلسله‌مراتب نیازهای مازلو (Needs Hieravchy Theory):
۵۸	 نظریه‌ی x و y (مک‌گریگور):
۶۰	 نظریه شخصیت و سازمان (گریس آرجیس، Chris Argyris):
۶۲	 ماری پارکر فالت Mary Parker follett

فصل دوم: مدیریت نظام‌گرا (سیستمی)

۶۶	 نگرش سیستمی
۶۸	 سیستم و مشخصه‌های آن:
۶۹	 تعریف سیستم و اجزای آن:
۷۰	 محیط سیستم:
۷۱	 طبقه‌بندی سیستم‌ها:
۷۱	 سیستم‌های اصلی و فرعی:
۷۲	 سیستم‌های باز و بسته:
۷۲	 آنتروپی (entropie):
۷۵	 سازمان به مثابه سیستم باز:
۷۸	 مفهوم بازخورد (feed back):
۸۱	 مزایای بالقوه تفکر سیستمی:
۸۱	 تعریف سازمان از نظر دیدگاه سیستمی:
۸۲	 پنج خرده سیستم مرتبط با سازمان:
۸۵	 هم‌پایانی:
۸۶	 علم کنترل و ارتباطات (سایبرنتیکس - Cybernetics):

۸۷.....	کاربرد تئوری سیستم در مدیریت:
۸۷.....	یادگیری سازمانی:
۸۹.....	نظریه آشوب:

فصل سوم: سازمان و مدیریت

۹۳.....	(تئوری) نگرش اقتضایی (contingency Theory)
۹۴.....	متغیرهای اقتضایی:
۹۶.....	روش‌های مقداری در مدیریت:
۱۰۰.....	علل جدا شدن مالکیت از مدیریت:
۱۰۲.....	سیر تحول تفکر مدیریت:
۱۰۴.....	تعریف مدیریت:
۱۰۵.....	مدیریت سازمان:
۱۰۵.....	کارایی و اثربخشی (efficiency and effectiveness)
۱۰۷.....	انواع مدیران و سطوح مدیریت:
۱۰۸.....	مهارت‌های مدیران:
۱۰۹.....	تصمیم‌گیری و حل مسأله:
۱۰۹.....	تعریف تصمیم‌گیری:
۱۱۰.....	مراحل تصمیم‌گیری:
۱۱۱.....	راه‌هایی برای تقویت خلاقیت در تصمیم‌گیری:
۱۱۳.....	الگوهای مختلف تصمیم‌گیری
۱۱۵.....	انواع مسأله و تصمیم‌گیری:
۱۱۵.....	خطاهای ادراکی در تصمیم‌گیری:

فصل چهارم: اصول و مفاهیم سازماندهی

۱۱۷.....	تعریف سازمان:
----------	---------------

۱۱۸	تعریف سازماندهی:
۱۱۹	سازمان رسمی و سازمان غیررسمی:
۱۲۰	ساختار کلی سازمان:
۱۲۱	عملکرد مدیریت و سازمان:
۱۲۲	صف و ستاد:
۱۲۳	تعریف نمودار سازمانی:
۱۲۴	انواع نمودار سازمانی:
۱۲۵	مراحل فرآیند سازماندهی
۱۲۸	انواع سازماندهی
۱۳۲	قدرت و اختیار
۱۳۳	منشأ اختیار رسمی
۱۳۴	دیدگاه کلاسیک
۱۳۴	دیدگاه مبتنی بر پذیرش
۱۳۵	اختیار و مسئولیت
۱۳۶	تفویض اختیار
۱۳۶	محاسن تفویض اختیار
۱۳۷	علل خودداری از تفویض اختیار

فصل پنجم: برنامه‌ریزی (Planning)

۱۴۰	برنامه‌ریزی
۱۴۰	تعریف برنامه‌ریزی
۱۴۱	انواع برنامه‌ریزی
۱۴۲	مراحل عمده برنامه‌ریزی
۱۴۶	انواع برنامه‌ها در سازمان (Types of plan)
۱۴۶	برنامه‌های دائمی (تکرار شونده)، سیاست‌ها، رویه‌ها

۱۴۷	قوانین و مقررات (Rules)
۱۴۷	خط‌مشی‌ها
۱۴۷	روش‌ها
۱۴۸	برنامه‌های یکباره (تکرار نشونده)
۱۴۹	ابزارها و فنون برنامه‌ریزی در مدیریت
۱۵۰	نمودار گانت (میل‌های) Gantt Chart
۱۵۲	نمودار شبکه
۱۵۴	روش ارزیابی و برنامه‌ریزی (Pert)
۱۵۶	روش مسیر بحرانی (CPM)
۱۵۷	وجه افتراق بین PERT و CPM
۱۵۹	روش ترسیم شبکه بر مبنای فعالیت‌های مورد نیاز قبلی (پیش‌نیازها) PDM
۱۶۰	مطالعه کار (work study)
۱۶۰	روش‌های افزایش کارایی
۱۶۱	مطالعه کار
۱۶۲	اندازه‌گیری کار
۱۶۲	مطالعه روش
۱۶۲	مراحل اصلی مطالعه کار
۱۶۳	زمان استاندارد (Standard Time)

فصل ششم: هدایت و رهبری

۱۶۸	تعریف رهبری (Leadership)
۱۶۹	ویژگی‌های رهبران اثربخش
۱۶۹	رهبری کاریزماتیک (فره‌مند)
۱۷۰	مبانی قدرت رهبران
۱۷۳	نظریه‌های هدایت و رهبری

۱۷۳	 نظریه‌های خصوصیات فردی رهبری (Trait Theories)
۱۷۳	 نظریه‌های رفتار رهبری (behavioral Theories)
۱۷۴	 تحقیقات رهبری دانشگاه اوهایو
۱۷۵	 تحقیقات دانشگاه میشیگان
۱۷۶	 شبکه مدیریت (managerial grid)
۱۷۷	 نتیجه تحقیقات:
۱۷۸	 نظریه‌های موقعیتی و اقتضایی (Situational and contingency theories)
۱۸۰	 مدل اقتضایی رهبری از فیدلر (fred E. fiedler)
۱۸۱	 تئوری مسیر هدف (path-goal theory):
۱۸۳	 نظریه دوره زندگی (Life-cycle theory)
۱۸۵	 اقتدار مدیر و آزادی عمل زیردستان
۱۸۸	 سیستم‌های مدیریت لیبرت
۱۹۰	 متغیرهای سازمانی
۱۹۱	 خصوصیات مورد انتظار از رهبری
۱۹۲	 سبک‌های مختلف رهبری

فصل هفتم: کنترل و نظارت

۱۹۵	 تعریف کنترل
۱۹۶	 مراحل کنترل
۱۹۸	 انواع کنترل
۲۰۰	 روش‌های کنترل
۲۰۲	 مشکلات کنترل
۲۰۳	 ویژگی‌های سیستم کنترل مؤثر
۲۰۷	 منابع و مأخذ

به نام خدا

در عصر دانش محوری بشر بدین واقعیت پی برده است که زمان نگرش بر رخدادهای تخیلی به سر آمده و زمان حاضر، زمان رویکرد به واقعیت‌ها در جهان فعلی است. از این رو بشر با توسل به نیروی اندیشه و کوشش بی‌امان خود به موفقیت‌های شگرفی در تمامی زمینه‌ها نایل گردیده است و حتی با گذشت زمان نیز بدین نکته پی برده، هر چه دوراندیش‌تر باشد، نتیجه‌ای مطلوب‌تر از کوشش و تلاش امروز خود به دست خواهد آورد.

زمانی می‌توان شکوفایی اندیشه‌ها را نظاره‌گر بود که اعتقادی راسخ به یک برنامه‌ریزی صحیح داشت و برای مدیریت منابع عظیمی چون نیروی انسانی متخصص اهمیت ویژه‌ای را در نظر گرفت. تمامی کشورها و دولت‌مردان امروز به این باور و یقین رسیده‌اند، پرورش و توسعه نیروی انسانی کارآمد تنها گزینه‌ای است که می‌تواند آنان را به اهداف از قبل تعیین شده نزدیک‌تر نماید. طبیعی است اگر بخواهیم در این مسیر گام برداریم چاره‌ای جز سرمایه‌گذاری اصولی در جهت آموزش‌های علمی و توانمند ساختن افراد جامعه نداریم. و در این مسیر نیز باید سوختن خویش را خواهان بود و گرنه بی‌خاکستر شدن کی توان نو شد. درواقع به سادگی باید گفت:

خویش را در پخت آن هیزم کنی
گاه خود را ساقی و گه خم کنی

نان در آری از تنور عاشقی
یا که انگوری کنی در این مسیر

هر چند کتاب حاضر برای دانشجویان گرامی به ارزش دو / ۲ واحد درسی تألیف شده است امید آن می‌رود سایر علاقه‌مندان به مباحث مدیریتی هم از آن بهره‌مند شوند. و پیرامون این مباحث هر چند ناچیز، اگر تغییری در نگرششان ایجاد گردید تا حدودی کتاب رسالت اصلی خود را انجام داده است. امید است ان شاء الله... چنین نیز تحقق یابد.

تنها تلاش بر این بود بتوان دقیقاً مطابق با سرفصل‌های تعریف شده کتابی را در اختیار عزیزان قرار داد، که پراکندگی مطالب هر چند مرتبط با عناوین هم باشد به حداقل ممکن برسد و توجه بیشتر بر سرفصل‌های تعریف شده باشد و بس.

صاحبان قلم در این مباحث به خوبی واقفند، در جنگل تئوری‌های مدیریت برای نوشتن پایان راه معنایی ندارد و کتاب‌های ارزنده و بسیار ارزشمندی نیز تاکنون به چاپ رسیده است. اما از آنجائیکه اصولاً کتاب‌ها همانند عکس‌های فوری هستند، صرفاً اینکه فردا تغییر می‌کند پس دلیلی نیست که امروز عکسی گرفته نشود را کنار گذاشته و این کتاب را که بی‌تردید قطره‌ای از دریای بیکران تئوری‌های سازمان و مدیریت است تقدیم به علاقه‌مندان این مباحث می‌نمایم.

انتظار از مدرسین گرامی، خوانندگان ارجمند و اربابان قلم انتظاری بیهوده نیست، با ارائه نقطه‌نظرات و پیشنهادهای خود در زمینه بهتر شدن و گوش‌زد نمودن کمبودهای معرفتی که احتمالاً مشاهده می‌شود اینجانب را از طریق آدرس زیر مورد لطف و محبت خود قرار دهند.

با آرزوی توفیق - محسن عربی

E-mail: mohsen_arabi84@yahoo.com